

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Відомості про освітню програму, що акредитується

Реєстраційний номер акредитаційної справи	Посилання на звіт експертної групи А-19-0107-63
Назва ЗВО (ВСП ЗВО)	Сумський державний педагогічний університет імені А. С.Макаренка
ID ОП у ЄДЕБО	22624
Назва ОП, рівень вищої освіти, галузь знань і спеціальність	Дошкільна освіта, другий рівень вищої освіти, 01 Освіта/Педагогіка, 012 Дошкільна освіта
Посилання на відомості про самооцінювання ОП	https://www.ipp.sspu.sumy.ua/images/stories/New/2019-2020/dpo/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D1%82_%D0%9E%D0%9F%D0%9F/%D0%9E%D0%9F_%D0%94%D0%9E_%D0%9C%D0%B0%D0%B3%D1%96%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B8_2019-20.pdf
Посилання на звіт експертної групи	

Пропозицію розглянуто та схвалено на засіданні галузевої експертної ради:

Назва ГЕР	01 Освіта / Педагогіка
Дата засідання	08.12.2019
№ протоколу	№ 5
Доповідач	Демченко О.П.

1. Призначення висновку

Цей експертний висновок складений галузевою експертною радою (ГЕР) Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Розгляд акредитаційної справи ГЕР є однієї із стадій процедури акредитації, що проводиться Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти відповідно до Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. № 977, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 8 серпня 2019 р. за № 880/33851.

Експертний висновок ГЕР складається на основі звіту експертної групи, що проводила акредитаційну експертизу, та зауважень ЗВО до нього. Він розглядається на засіданні ГЕР та схвалюється колегіально. Експертний висновок ГЕР разом з іншими матеріалами у подальшому розглядається на засіданні Національного агентства.

2. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми:

◇ наявні

◇ виявлення у поданих для акредитації документах недостовірних відомостей;

◇ відмова ЗВО в допуску експертної групи до закладу вищої освіти під час виїзду на місце проведення експертизи, створення закладом вищої освіти перешкод для роботи експертної групи, інші протиправні або недобросовісні дії ЗВО, які унеможливили проведення акредитаційної експертизи;

◇ встановлення на підставі поданих документів та/або під час виїзду до закладу вищої освіти достатніх підстав вважати, що освітній процес за освітньою програмою не здійснюється.

◇ відсутні

Обґрунтування:

Підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, відсутні.

3. Підсумки роботи експертної групи та їх оцінка ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає оцінку підсумкам роботи експертної групи у контексті встановлених нею рівнів відповідності Критеріям. Якщо ГЕР вважає, що експертна група неправильно оцінила відповідність певному Критерію, вона має належним чином обґрунтувати це.

Критерій	Рівень відповідності (експертна група)	Стислий підсумок аналізу експертної групи	Рівень відповідності (ГЕР)	Обґрунтування зміни рівня відповідності (якщо він відрізняється від визначеного експертною групою)
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	В	Цілі та мета ОП чітко сформульовані та корелюються з актуальною місією СумДПУ імені А.С.Макаренка. У цілях представленої освітньої програми недостатньою мірою відображене кваліфікаційне позиціонування освіти, що отримується: відсутнє цілепокладання в частині вищої освіти. У предметній області об'єктами вивчення передбачені педагогічні процеси в дошкільній освіті, вищій школі, але відсутнє змістове наповнення, що дозволяє присвоїти кваліфікації, що відповідають додатковим спеціальностям.	Е	Мета представленої ОП не повною мірою відображає її специфіку. Зміст таких пунктів ОП, як: мета програми, особливості програми, фокус програми, пов'язаний виключно з системою дошкільної освіти. В ОП зазначається, що за результатами навчання може присвоюватись кваліфікація відповідно до додаткових спеціальностей (013 Початкова освіта, 016 Спеціальна освіта). Недоліки є суттєвими, можуть бути усунуті в однорічний строк
Критерій 2. Структура та зміст	В	Виявлено порушення в ОП	Е	У навчальному плані не

освітньої програми		щодо перехресного вступу, не забезпечено додаткові умови в частині строків навчання та виконання додаткового навчального плану впродовж першого року навчання.		представлено педагогічної практики в початковій школі, логопедичної практики в дошкільних, загальноосвітніх та реабілітаційних закладах. У пункті «Придатність до працевлаштування» зазначено, що випускники зможуть обіймати посади завідувача відділу та директора ЗДО, проте в навчальному плані відсутні освітні компоненти, які дозволяють сформувавши компетентності відповідно до заявлених посад. Недоліки є суттєвими, можуть бути усунуті в однорічний строк
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	В	Правила прийому не містять дискримінаційних положень, знаходяться у відкритому доступі на офіційному сайті закладу вищої освіти. Проте зміст вступних випробувань та їх окремі компоненти недостатньо відповідають рівневі початкових вхідних компетентностей, потрібних для того аби розпочати навчання на програмах на умовах прямого вступу і не відповідають в контексті	В	Загалом відповідає критерію. Недоліки не є суттєвими.

<p>Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою</p>	<p>В</p>	<p>перехресного вступу.</p> <p>Виявлено безпосереднє включення дослідницької складової в зміст навчального плану; можливість вільного вибору здобувачами вищої освіти теми наукового дослідження.</p> <p>Професійне зростання викладачів через міжнародні стажування / підвищення кваліфікації.</p> <p>Проте виявлено відсутність диференційованого підходу в змісті програм відповідно до базових компетентностей здобувачів, які вступали на базі попередньої освіти відповідної спеціальності і на умовах перехресного вступу.</p> <p>Виявлено недоброчесність під час зустрічі із здобувачами освіти, коли найбільш активна студентка виявилася старшим викладачем кафедри дошкільної і початкової освіти Врадій К.М.</p>	<p>В</p>	<p>Загалом відповідає критерію. Недоліки не є суттєвими.</p>
<p>Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність</p>	<p>В</p>	<p>Правила про проведення контрольних заходів висвітлені в документах. В університеті наявна діюча Комісія з питань етики та</p>	<p>В</p>	<p>Загалом відповідає критерію. Недоліки не є суттєвими.</p>

		доброчесності. Поточний і підсумковий контроль здійснюється під час проведення відповідних форм організації освітнього процесу. Спостерігається невідповідність інформації, поданої у звіті щодо розподілу годин між годинами на вивчення дисципліни та контроль за нею..		
Критерій 6. Людські ресурси	В	Відповідність кваліфікаційних характеристик викладачів змістовому наповненню дисциплін, що забезпечують ОП. Кількісні та якісні показники НПП, які викладають обов'язкові дисципліни на ОП відповідають цілям ОП. Проте, не всі дисципліни співвідносяться з відповідними ПРН, що змусило авторів робочих програм видозмінювати ПРН в контексті навчальної дисципліни, яку вони викладають	В	Загалом відповідає критерію. Недоліки не є суттєвими.
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	В	Для реалізації освітнього процесу створено всі умови задля задоволення освітніх потреб на безоплатній основ. Електронне регулювання	В	Загалом відповідає критерію. Недоліки не є суттєвими.

		<p>розкладу, доступне з будь-якого гаджета. Діюча багатокомпонентна психологічна підтримка всіх учасників освітнього процесу. Студентське самоврядування активно бере участь в налагодженні різних напрямів життєдіяльності здобувачів вищої освіти.</p> <p>Аналіз наявної ситуації із забезпечення бібліотечних фондів в контексті ОП засвідчує, що спеціалізованої навчально-методичної (в тому числі періодичної) літератури достатньо.</p> <p>Необізнаність студентів щодо механізму врегулювання конфліктних ситуацій.</p> <p>Недостатнє висвітленні інформації відповідальним за ОП підрозділом.</p>		
<p>Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми</p>	В	<p>Систематичні студентські опитування, які дозволяють отримати анонімну інформацію щодо кількісних та якісних показників окремих елементів навчального процесу, характеристики його учасників та організаторів. Проте внутрішня система забезпечення якості вищої освіти університету</p>	В	<p>Загалом відповідає критерію. Недоліки не є суттєвими.</p>

		знаходиться в процесі розробки; формується окремий відділ, який буде відповідати за інституційну якість освіти. Документ, що регламентує процедуру внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у ЗВО відсутній.		
Критерій 9. Прозорість та публічність	В	Принципи прозорості та публічності провадяться в життя. Права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу регулюються документами, які розміщено у відкритому доступі на сайті університету. Документи відображають різні аспекти організації освітнього процесу і регламентують в цьому контексті права і обов'язки всіх його учасників. Правила і процедури, визначені зазначеними документами, здебільшого є чіткими і зрозумілими.	В	Загалом відповідає критерію. Недоліки не є суттєвими.
Критерій 10. Навчання через дослідження	Не застосовується	-	Не застосовується	-

4. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків.

Рекомендації щодо подальшого вдосконалення освітньої програми «Дошкільна освіта»:

1. Урахувати зауваження експертної групи (зауваження конкретні, по суті).
2. Переглянути обґрунтованість присудження кваліфікації в контексті додаткових спеціальностей «Початкова освіта» і «Логопедія», зважаючи на порушення чинних норм: відсутність додаткової практики, підсумкової атестації та відповідних спеціалізованих ОК в блоці обов'язкових дисциплін в контексті додаткової спеціальності. Для здобувачів, які вступили на умовах перехресного вступу, розробити окремий навчальний план з урахуванням п.п. 2.8 наказу №506 з присудженням кваліфікації «Магістр дошкільної освіти. Вихователь дітей раннього та дошкільного віку».
3. У випадку, якщо ЗВО прагне присудження кваліфікації в контексті додаткових спеціальностей, необхідно внести корективи до ОП, зокрема переглянути співвідношення ОК з ПРН: реінтегрувати зміст та виокремити дві ОП – «Дошкільна та початкова освіта» і «Дошкільна освіта та логопедія».
4. Для забезпечення випускникам можливості обіймати посади завідувача відділу та директора ДЗО, зазначеному в пункті «Придатність до працевлаштування», необхідно ввести в навчальний план освітні компоненти, які дозволять сформувавши компетентності відповідно до заявлених посад.
5. Осучаснити зміст навчального плану та внести зміни:
  - у частині відведення кредитів на підсумковий контроль за дисциплінами змінити співвідношення форм контролю, збільшивши кількість екзаменів;
  - для реалізації права вільного вибору здобувачами вищої освіти дисциплін для вивчення необхідно збільшити їх кількість для забезпечення реального вибору, запропонованих на одну позицію.
6. Употужнити впровадження в освітній процес сучасних досягнень світової науки та залучати викладачів і студентів до міжнародних проєктів. Оновити зміст, джерельну базу робочих програм, забезпечити проведення моніторингу з боку завідувача випускової кафедри задля вдосконалення їхнього змісту.
7. Залучити стейкхолдерів до процедури створення та оновлення ОП та до проведення аудиторних занять.
8. Завершити формування внутрішню систему забезпечення якості вищої освіти в СумДПУ та запровадити систему моніторингу думки здобувачів щодо оптимізації освітнього процесу (змісту, форм, методів, засобів та ін.); створювати реальну можливість здобувачам освіти включатися у процес вибору.
9. З метою забезпечення доброчесності збільшити відсоток допустимої унікальності матеріалів кваліфікаційної роботи до 70%.

5. Підсумки

Виходячи із викладеного, галузева експертна рада рекомендує Національному агентству прийняти рішення про:

- ◇ акредитацію ОП з визначенням «зразкова»
- ◇ акредитацію ОП
- <x> умовну (відкладену) акредитацію ОП

про подання Національному агентству обґрунтованої пропозиції щодо призначення повторної акредитаційної експертизи

- ◇ відмову в акредитації ОП

Рішення про умовну (відкладену) акредитацію ОП прийнято у зв'язку із суттєвими недоліками в контексті відповідності Критеріям 1, 2.

Голова ГЕР (електронний підпис)

Ніна ТАРАСЕНКОВА